

ASIA

Erityinen kuntajakoselvitys

KANTELUT

Oikeuskanslerille saapui kolme kantelua Joensuun ja Outokummun kaupungeja sekä Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kuntia koskevasta erityisestä kuntajakoselvityksestä.

A:n 21.3.2013 sähköpostitse lähettämässä sekä 7.4.2013, 24.4.2013 ja 25.4.2013 täydentämässä kantelussa (OKV/501/1/2013), B:n 9.10.2013 sähköpostitse lähettämässä kantelussa (OKV/1616/1/2013) sekä C:n 18.10.2013 päivätyssä kantelussa (OKV/1709/1/2013) arvostellaan erityisesti sitä, että Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kunnille osoitettu erityisen kuntajakoselvityksen toimittamista koskeva valtiovarainministeriön lausuntopyyntö sekä erityisen kuntajakoselvityksen toimittamista ja kuntajakoselvittäjän asettamista koskeva valtiovarainministeriön päätös tehtiin kuntarakennelakiluonnoksen perusteella ennen kyseisen lain voimaantuloa. Kanteluissa arvostellaan myös sitä, että hallinto- ja kuntaministeri on esittänyt tiedotusvälineissä näkemyksiään erityiseen kuntajakoselvitykseen osallistuvien kuntien vaihtoehdoista. Kanteluissa pyydetään myös selvittämään, koskeeko perustuslakivaliokunnan yhdistämisselvityksille ja mahdollisille yhdistymisesityksille esittämä vähintään kuuden kuukauden aikavaatimus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hyväksytyksi tulemisesta myös erityiseen kuntajakoselvitykseen määrättyjä kuntia.

TAPAHTUMATIEDOT

Joensuun ja Outokummun kaupungit tekivät valtiovarainministeriölle 2.10.2012 päivätyn esityksen yhdistymiseensä tähtäävän kuntajakolain 4 luvun mukaisen erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta. Kaupungit eivät olisi voineet yhdistyä oman selvityksensä pohjalta, koska niillä ei ole yhteistä rajaa.

Valtiovarainministeriö pyysi 20.12.2012 Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kunnilta lausuntoa osallistumisesta erityiseen kuntajakoselvitykseen Joensuun ja Outokumman kaupunkien kanssa (VM/1701/00.01.01.00/2012). Lausunnon pyytämistä Liperin kunnalta perusteltiin sillä, että Joensuun ja Outokummun kaupungit eivät sellaisinaan muodosta yhtenäistä aluetta, vaan

Liperin kunta sijaitsee niiden välissä. Lausunnon pyytämistä Liperin kunnan lisäksi myös Kontiolahden ja Polvijärven kunnilta perusteltiin sillä, että Liperin, Kontiolahden ja Polvijärven kunnilla olisi mahdollisuus täyttää kuntiin 22.11.2012 lausunnonlehtien kantarakenne-luonnoksen 1 a luvun perusteella määräytyvät selvitysvelvollisuudet osallistumalla aluetta koskevaan erityiseen kuntajakoselvitykseen. Lausunnot pyydettiin toimittamaan 28.2.2013 mennessä.

Kontiolahden kunta totesi kunnanvaltuuston päätöksellä 25.2.2013, ettei sillä ole tarvetta osallistua tehtävään erityiseen kuntajakoselvitykseen Joensuun ja Outokummun kaupunkien välillä. Liperin kunta totesi kunnanvaltuuston päätöksellä 25.2.2013, että se lähtee Outokummun ja Joensuun kaupunkien kanssa erityiseen kuntajakoselvitykseen. Polvijärven kunta totesi kunnanvaltuuston päätöksellä 26.2.2013, että Polvijärven kunnan osalta ei ole tarvetta ja perusteita selvityksen käynnistämiseksi.

Valtiovarainministeriö määräsi 4.4.2013 tekemällään päätöksellä kuntajakolain 15 §:n perusteella toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen Joensuun ja Outokummun kaupunkien sekä Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kuntien välillä (VM/1701/00.01.01.00/2012). Ottaen huomioon esityksen erityisen kuntajakoselvityksen asettamisesta, kuntajakolain 4 §:n 2 momentin alueellisen eheyden edellytyksen sekä hallituksen esityksessä ehdotetun selvitysvelvollisuuden ja kuntien käytännön mahdollisuudet täyttää se, ministeriö katsoi, että kaikkien edellä mainittujen kuntien tuli osallistua selvitykseen. Selvityksen tuli tuottaa tiedot, joiden perusteella voitiin arvioida edellytyksiä yhdistää edellä mainitut kunnat tai osa kunnista yhdeksi kunnaksi. Selvitystyön tuli alkaa 8.4.2013 ja sen tuli päättyä selvityksen valmistuttua, kuitenkin viimeistään 8.10.2013 mennessä.

SELVITYS

Varasin 25.11.2013 valtiovarainministeriölle tilaisuuden lausua sen johdosta, mitä kanteluissa esitettiin valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön ja päätöksen perustumisesta kuntarakennelakiluonnokseen sekä erityiseen kuntajakoselvitykseen liittyvästä aikavaatimuksesta.

Valtiovarainministeriön osastopäällikkö, ylijohtaja D ja hallitusneuvos E antoivat 9.12.2013 päivätyn lausuntonsa.

Lausunnon mukaan erityinen kuntajakoselvitys on valtion käytettävissä oleva keino selvittää kuntien yhdistymisen edellytyksiä. Ministeriöllä on harkintavaltaa päättää kuntia kuultuaan muun muassa selvitykseen tulevasta kuntajoukosta, selvittäjästä, selvityksen aikataulusta sekä selvittäjän toimeksiannosta. Kuullessaan kuntia erikseen selvitykseen osallistumisesta ministeriö harkitsee asian laajuuden ja vaikeuden perusteella, mitä kuntia selvityksessä kuultaisiin.

Kaikkiin kuntiin oli 22.11.2012 lähetetty myös luonnos hallituksen esitykseksi kuntarakennelakiksi. Joensuun seudun kunnilla olisi siten samanaikaisesti mahdollisuus tutustua hallituksen esitysluonnoksen muodossa niihin suuntaviivoihin, joiden pohjalta kuntarakennemuutostusta mahdollisesti toteutettaisiin. Kuulemisen määräaika 28.2.2013 ajoitettiin mahdollisimman lähelle hallituksen esitysluonnosta koskevan määräajan (5.3.2013) kanssa, jotta kunnat voisivat ottaa molempiin asioihin kantaa yhtäaikaaisesti.

Selvitys asetettiin tuolloin voimassa olevan kuntajakolain 15 §:n nojalla, jonka mukaan erityisen selvityksen määrittämisen perusteina voivat olla asian laajuus tai vaikeus tai muu perusteltu syy. Kyseinen säännös antaa siten ministeriölle laajan harkintavallan selvityksen asettamisessa. Erityinen kuntajakoselvitys voidaan kuulemisen jälkeen asettaa myös vastoin yhden tai use-

amman osallistuvan kunnan tahtoa. Näin on toimittu aikaisemminkin, jos asian laajuus, vaikeus tai muu perusteltu syy ovat sitä edellyttäneet (muun muassa erityinen selvitys Helsingin ja Vantaan kaupunkien sekä Sipoon kunnan välillä vuonna 2006 sekä erityinen selvitys Kemijärven kaupungin ja Pelkosenniemen kunnan välillä vuonna 2008).

Selvitysalue oli myös samanaikaisesti eduskunnan käsiteltäväksi annetun kuntarakennelakiesityksen kannalta perusteltu, sillä myös lakiesityksen mukaan kyseisten kuntien tuli selvittää yhdistymistä yhdessä. Ministeriö katsoi, että kuntarakennemuutoksen toteutuessa lakiesityksessä esitetyn lainsäädännön perusteella valtaosalle maan kunnista tulisi velvollisuus selvittää yhdistymistä. Täten ei olisi tarkoituksenmukaista, että kyseiset kunnat joutuisivat toteuttamaan useita erillisiä yhdistymisselvityksiä. Ministeriön näkemyksen mukaan olisi ollut kohtuutonta Joensuun ja Outokummun kaupungeille ja Liperin kunnalle, jos ne pian erityisen selvityksen jälkeen, tai jo sen aikana, olisivat joutuneet käynnistämään uuden selvityksen kuntarakennelain velvoittamana Kontiolahden ja Polvijärven kuntien kanssa. Kuntien yhdistymisselvitykset ovat kunnille, niiden henkilöstölle ja asukkaillekin pitkäkestoisia ja työläitä prosesseja, joissa käydään perusteellisesti läpi kuntien nykytilannetta, tulevaa kehitystä, palvelurakennetta, taloutta ja mahdollisen yhdistymisen etuja ja haittoja.

Erityisen kuntajakoselvityksen taustalla oli myös hallituksen 21.3.2013 kehysriihen yhteydessä tekemä linjaus, jonka mukaan valtio varautuu asettamaan vuoden 2013 aikana suurimmille kaupunkiseuduille (12) erityiset kuntajakoselvittäjät. Joensuu kuuluu näihin kaupunkiseutuihin.

Erityisessä selvityksessä mukana olleita kuntia koskevat kuntarakennelain mukaiset määräajat yhdistymisselvitysten ja -esitysten tekemisestä.

Kuntarakennelain mukainen kuntien selvitysvelvollisuus on alkanut 1.7.2013 eli heti lain voimaan tultua. Selvitysten määräajasta säädetään kuntarakennelain 4 h §:ssä. Eduskuntakäsittelyssä selvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika kytkettiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain hyväksyntään eduskunnassa. Määräaikaa koskevan kuntarakennelain säännöksen voimaantulosta säädetään vielä erikseen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain eteneminen on tiedossa tarkemmin. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki on tarkoitus tuoda eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2014.

Vuonna 2015 voimaan tulevia kuntien yhdistymisiä koskevat esitykset tulee kuitenkin toimittaa ministeriölle huhtikuun loppuun 2014 mennessä.

Nyt kyseessä oleva erityinen selvitys asetettiin ennen kuntarakennelain eduskuntakäsittelyä. Lain eduskuntakäsittelyn yhteydessä erityisten kuntajakoselvitysten toimittamiseen ei puututtu, vaikka hallituksen linjaukset erityisten kuntajakoselvitysten asettamisesta olivat tuolloin tiedossa ja niistä keskusteltiin myös eduskunnassa. Linjaukset mainitaan myös kuntarakennelakia koskevan hallituksen esityksen perusteluissa (HE 31/2013 vp).

RATKAISU

Lainsäädäntö

Kuntajakolain (1.7.2013 lukien kuntarakennelaki) 2 §:n ennen 1.7.2013 voimassa olleen sanamuodon mukaan kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne. Tavoitteena on myös, että kunta muodostuu työskäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

---

ja rahoituksesta. Lainmuutoksella, joka tuli voimaan 1.7.2013, säännökseen lisättiin maininnat kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytysten vahvistamisesta ja riittävästä omasta palvelutuotannosta.

Kuntajakolain 4 §:n 1 momentin ennen 1.7.2013 voimassa olleen sanamuodon mukaan kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos parantaa: 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä tai muuten edistää kunnan toimintakykyä, 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita, 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia tai 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta. Lainmuutoksella, joka tuli voimaan 1.7.2013, säännökseen lisättiin maininnat 2 §:ssä tarkoitettujen kuntajaon kehittämisen tavoitteiden edistämisestä ja palvelujen tuottamisesta.

Kuntarakennelain 4 §:n 2 momentin mukaan kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, jollei valtioneuvosto alueellisen eheyden osalta 4 luvussa tarkoitetun erityisen kuntajakoselvityksen perusteella toisin päättä. Erityisellä kuntajakoselvityksellä pyritään siihen, että kunta muodostuisi yhdestä alueesta.

Erityisestä kuntajakoselvityksestä säädetään kuntarakennelain 4 luvussa. Kuntarakennelain 15 §:n 1 ja 2 momentin mukaan kuntajaon muuttamista koskevan asian laajuuden tai vaikeuden johdosta taikka muusta perustellusta syystä ministeriö voi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen, jota varten ministeriö asettaa kyseessä olevia kuntia kuultuaan yhden tai useamman kuntajakoselvittäjän. Erityinen kuntajakoselvitys voidaan määrätä toimitettavaksi: 1) ministeriön aloitteesta, 2) kunnan esityksestä tai 3) jos vähintään 20 prosenttia kunnan ääni-oikeutetuista asukkaista tekee esityksen erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta.

Kuntajakolakiin lisättiin väliaikaisesti yleisen kuntarakenneuudistuksen toteuttamista koskeva 1 a luku, joka tuli voimaan 1.7.2013 ja on voimassa 31.12.2019 saakka. Kuntarakennelain 4 a §:n 2 momentin mukaan kuntarakenneuudistuksen tavoitteena on kehittää kuntarakennetta 2 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden mukaisesti ja erityisesti vahvistaa kuntien edellytyksiä järjestää yhdenvertaisesti palveluja, eheyttää yhdyskuntarakennetta sekä vahvistaa kunnallista itsehallintoa. Tarkoitus on lisäksi vahvistaa kuntien kykyä vastata palvelutuotannosta pääosin itse sekä kykyä hyödyntää markkinoita. Kuntarakennelain 4 b §:n 1 momentin mukaan kunnan tulee yhdessä muiden kuntien kanssa selvittää 4 §:ssä säädettyt kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävää kuntien yhdistymistä 4 c-4 f §:ssä säädettyjen selvityspenusteiden (palveluperuste, työpaikkaomavaraisuusperuste, työssäkäyntiperuste, yhdyskuntarakenneperuste, Helsingin metropolialue ja talousperuste) mukaisesti. Kuntarakennelain 4 h §:n 1 momentin mukaan kunnan tulee ilmoittaa ministeriölle viimeistään 30.11.2013, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää 4 b §:n mukaisesti kuntien yhdistymistä. Kuntarakennelain 4 h §:n 3 momentin mukaan kuntien tulee tehdä 4 b §:ssä tarkoitettu yhdistymisselvitys ja mahdollinen siihen perustuva yhdistymisesitys viimeistään kuuden kuukauden kuluttua 4 h §:n 3 momentin voimaantulosta. Kuntarakennelain 4 h §:n 4 momentin mukaan ministeriö voi kunnan hakemuksesta pidentää 4 h §:n 3 momentissa tarkoitettua määräaika yhdistymisselvityksen laajuuden tai muun erityisen vaativuuden perusteella. Ministeriön päätöksestä voi hakea muutosta siten, kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. Kuntarakennelain 4 j §:n mukaan ministeriö voi tarvittaessa määrätä erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta 4 §:ssä säädetty edellytykset täyttävällä alueella, jos kunta ei ole viimeistään kuuden kuukauden kuluttua 4 j §:n voimaantulosta tehnyt yhdistymisselvitystä. Kuntarakennelain 4 h §:n 3 ja 4 momentin ja 4 j §:n voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Arviointi

Valtiovarainministeriö teki päätöksensä erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta sekä kuntajakoselvittäjän asettamisesta päätöksentekohetkellä voimassa olleiden ja edelleen voimassa olevien kuntajakolain (nykyisin kuntarakennelaki) 15 §:n säännösten nojalla. Valtiovarainministeriöllä oli siten sinällään toimivalta päätöksen tekemiseen.

Valtiovarainministeriö perusteli Liperin, Kontiolahden ja Polvijärven kuntien velvoittamista osallistumaan erityiseen kuntajakoselvitykseen osaltaan kuntarakennelakia koskevassa hallituksen esityksessä ehdotetulla yleisen kuntarakenneuudistuksen toteuttamiseen liittyvällä selvitysvelvollisuudella ja kuntien käytännön mahdollisuuksilla täyttää se.

Kunnille asetettavien kuntajakoa koskevien selvitysvelvollisuuksien tulee luonnollisestikin perustua voimassa olevaan lakiin. Sama koskee lähtökohtaisesti selvityksissä sovellettavia perusteita. Kanteluissa tarkoitettua erityistä kuntajakoselvitystä ei määrätty toimitettavaksi ministeriön aloitteesta, vaan kahden kunnan esityksestä. Varsinkin tällaisessa kuntien esityksestä käynnistyneessä tilanteessa oli näkemykseni mukaan sinällään mahdollista, että määrättäessä erityinen kuntajakoselvitys toimitettavaksi otettiin sisällöllisesti huomioon myös valmisteilla olleet yleisen kuntarakenneuudistuksen toteuttamista koskevat säännökset. Kuntien velvoittaminen osallistumaan erityiseen kuntajakoselvitykseen pelkästään vanhentumassa olleiden lähtökohtatietojen pohjalta ei olisi ollut perusteltua. On myös huomattava, että kuntajakolain 4 §:n 2 momentti on sisältänyt alusta alkaen yleisluontoisen vaatimuksen siitä, että kunnan on muodostuttava alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden. Kuntajakolain 2 §:ssä viitattiin jo alkuperäisessä muodossaan toiminnallisen kokonaisuuden osalta kokonaisuuteen, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta. Kuntarakennelain väliaikaisessa 1 a luvussa on tarkennettu toiminnallisen kokonaisuuden vaatimuksia yleisen kuntarakenneuudistuksen toteuttamisen osalta.

Se, mitä edellä on todettu valmisteilla olleiden yleisen kuntarakenneuudistuksen toteuttamista koskevien säännösten sisällöllisestä huomioon ottamisesta määrättäessä erityinen kuntajakoselvitys toimitettavaksi, pätee myös yleisempään viestimiseen noista säännöksistä ja niiden mahdollisista vaikutuksista kuntajakoon.

Perustuslaissa turvattujen kansanvaltaisuuden, osallistumisoikeuksien, oikeuden tulla kuulluksi ja kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on sen sijaan ongelmallista, jos kuntien asukkaat ja kunnat sekä näiden edustajat joutuvat muodostamaan kantansa tarkoituksenmukaiseen kuntajakoon puutteellisten ja muuttuvien lähtökohtatietojen pohjalta.

Kanteluissa tarkoitettun erityisen kuntajakoselvityksen käynnistämistä valmisteltaessa ja selvityksen käynnistyessä ei ollut tiedossa kuntarakennelain yleisen kuntarakenneuudistuksen toteuttamista koskevan väliaikaisen 1 a luvun lopullinen sisältö. Vieläkään ei ole tiedossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain sekä kuntauudistuskokonaisuuden muiden osien (kuntien valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän uudistus, kuntalain kokonaisuudistus ja kuntien tehtävien arviointi) lopullinen sisältö. Lisäksi hallitus teki rakennepoliittisessa ohjelmassaan 29.8.2013 muun muassa kuntien talousohjausjärjestelmää, kuntien tehtäviä ja velvoitteita sekä julkisen palvelutuotannon tuottavuutta koskevia uusia linjauksia. Ohjelman mukaan aluekehityksen kannalta keskeisten kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyden, alueen elinvoimaisuuden kehittämisen ja palvelujen tehokkaan järjestämisen turvaamiseksi valmistellaan kuntarakennelain täydennys, jolla lisätään kuntien yhdistymistä koskevaa valtioneuvoston toimivaltaa yhtenäisellä työssäkäynti- tai yhdyskuntarakennealueella. Toisaalta kuntauudistuksen

kaltaisen mittavan kokonaisuuden, jonka osat vaikuttavat toisiinsa ja jonka yhtenä merkittävänä taustatekijänä ovat vielä julkisen talouden rahoituspohja ja sen muutokset, yhdellä kertaa käsittelyyn saaminen voi olla käytännössä mahdotonta.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta totesi kuntajakolain muutosesityksestä antamassaan lausunnossa, että kunnilla on yhdistymisselvityksiä ja mahdollisia yhdistymisesityksiä tehdessään oltava riittävät tiedot ainakin keskeisistä päätöksentekoon vaikuttavista seikoista. Kuntien perustuslainvoimaisesti suojatun itsehallinnon kannalta ei ole hyväksyttävää velvoittaa kuntaa tekemään ratkaisuaan (sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia koskevaan) epävarmaan tietoon perustuen. Yhtä lailla ongelmallinen olisi se tilanne, että kunnille jäisi hyvin lyhyt aika päätösten tekemiseen täsmällisen ja lopullisen tiedon saatuaan. Tämän vuoksi on valiokunnan mielestä välttämätöntä, että kunnille annetaan lainsäädäntöratkaisujen tultua hyväksytyiksi riittävästi aikaa tehdä yhdistymisselvitykset ja mahdolliset yhdistymisesitykset. Tämä aika ei valiokunnan mielestä voi olla ainakaan kuutta kuukautta lyhyempi (PeVL 20/2013 vp).

Perustuslakivaliokunnan esittämä vähintään kuuden kuukauden aikavaatimus lainsäädäntöratkaisujen hyväksytyiksi tulemisesta koski nimenomaisesti vain käsiteltävänä ollutta yleisen kuntarakennemuutoksen toteuttamista. Vaatimus otettiin huomioon kuntarakennelain yleisen kuntarakennemuutoksen toteuttamista koskevissa väliaikaisissa säännöksissä. Riittäviä tietoja ainakin keskeisistä päätöksentekoon vaikuttavista seikoista koskeva vaatimus on sen sijaan merkitykseltään yleisempi ja sitä on perusteltua soveltaa yleisen kuntarakennemuutoksen toteuttamisen lisäksi myös kuntien uudistuksen kanssa samanaikaisesti vireillä oleviin erityisiin kuntajakoselvityksiin osallistumiseen ja niiden selvitysten aikatauluttamiseen.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Erityinen kuntajakoselvitys on mahdollisen kuntien yhdistymistä koskevan valtioneuvoston päätöksen valmistelua. Erityisessä kuntajakoselvityksessä selvitetään kuntarakennelain 2 §:ssä säädettyjen kuntajaon kehittämisen tavoitteiden ja 4 §:ssä säädettyjen kuntajaon muuttamisen edellytysten täyttymistä. Kuntarakennelain 55 §:n 2 momentin mukaan ministeriön päätökseen, joka koskee erityisen kuntajakoselvityksen määräämistä, ei saa erikseen hakea muutosta.

Kuntarakennelain 18 §:n nojalla valtioneuvosto voi päättää kuntien yhdistymisestä lähtökohtaisesti yhdistyvien kuntien valtuustojen yhteisestä esityksestä. Kuntien yhdistymisestä voidaan kuitenkin päättää valtuuston vastustuksesta huolimatta, jos kuntajakoselvittäjän ehdotus kuntien yhdistymisestä on saanut enemmistön kannatuksen yhdistymistä vastustaneessa kunnassa toimitetussa kansanäänestyksessä. Kuntajakoselvittäjän ehdotus voi perustua kuntarakennelain 4 luvun tai väliaikaisen 4 j §:n (kunta ei ole tehnyt määräajassa yleiseen kuntarakennemuutokseen liittyvää kuntien yhdistymisesitystä) perusteella toimitettuun erityiseen kuntajakoselvitykseen. Kuntarakennelain 53 §:n mukaan jos valtioneuvosto päättää kuntien yhdistymisestä valtuuston vastustuksesta huolimatta, päätökseen saa hakea muutosta korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla muutoksen kohteena oleva kunta tai sen jäsen. Kuntarakennelain 55 §:n 1 momentin mukaan kuntien yhteisen esityksen mukaiseen valtioneuvoston päätökseen kuntien yhdistymisestä ei saa hakea muutosta.

Mahdollisten kuntien yhdistymistä koskevien valtioneuvoston päätösten lainmukaisuus tulee erikseen oikeuskanslerin ennakkollisesti tarkastettavaksi ja mahdolliseen valtuuston vastustuksesta huolimatta tehtyyn valtioneuvoston päätökseen saa lisäksi hakea muutosta edellä selostetulla tavalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla.

Kantelut eivät anna edellä sanotun johdosta ainakaan tässä vaiheessa aihetta toimenpiteisiini. Lähetän tämän päätökseni kuitenkin valtiovarainministeriölle tiedoksi.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Kansliapäällikkö

Kimmo Hakonen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi